

**MATERIAŁY
I MIĘDZYNARODOWEJ
KONFERENCJI
NAUKOWO-PRAKTYCZNEJ**

**OSIĄGNIĘCIA
NAUKOWE I
PERSPEKTYWY**

31 maja 2019 roku

**Wrocław
Nowa nauka
2019**

MATERIAŁY

I MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI
NAUKOWO-PRAKTYCZNEJ

„OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE I PERSPEKTYWY”

31 maja 2019 roku

Wrocław

2019

UDK 34+37+65+80+81+159.9+330+574+631

BBK 94

O - 83

(O-83) **Osiągnięcia naukowe i perspektywy:** Mater. I Międz. Konf. Nauk.-Prakt. /
Pod red. M.Andrzejewskiego. – Wrocław: Nowa nauka, 2019. – 112 s.

ISBN 978-83-7364-921-7

REDAKTOR NACZELNY: PROF. DR HAB. MARIUSZ ANDRZEJEWSKI, UNIWERSYTET
WROCŁAWSKI.

REDAKCJA: PROF. DR HAB. KATARZYNA KWINTA; DR HAB. OLHA TKACHENKO;
PROF., DR.SC. STANISŁAW I. BIAŁY; PROF., DOCTOR OF ECONOMICS IRINA SHCHADILO;
PROF., PH.D. IRYNA IVASHCHENKO; MGR ADAM J. SKOWRON.

REDAKTORZY TECHNICZNI: PH.D. NIKOLAY SZYJANOWSKI; MGR ZBIGNIEW TARGALSKI;
MGR JULIA PETRITSKAYA

Publikacja zawiera materiały z I Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej „Osiągnięcia naukowe i perspektywy”, która odbyła się 31 maja 2019 r. Na konferencji, która miała charakter interdyscyplinarny, zostały omówione aktualne problemy w zakresie ekologii, prawa, ekonomii, filologii, psychologii, pedagogiki, przemysłu, rolnictwa i innowacji.

Dla naukowców, wykładowców wyższych uczelni, doktorantów oraz studentów.

Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do zbioru.

ISBN 978-83-7364-921-7

© Autorzy materiałów, 2019

© «Nowa nauka», 2019

Турко Ольга, к. філол. н.,
доцент кафедри філологічних дисциплін початкової освіти
*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ СИНТАКСИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕЧЕНЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Інтенсивне розширення міжнародних зв'язків України, активне її входження в європейський простір спричинили підвищення уваги до академічної мобільності як фактора інтеграції держави у світове науково-освітнє співтовариство. Важливим кроком розвитку мобільності є побудова системи національної мобільності, яка дасть змогу здобути високий та якісний освітній і науковий рівні затрачаючи помірні ресурси. Обговорення різноманітних аспектів розвитку національної мобільності потрібне для напрацювання рекомендацій щодо формулювання завдань, створення організаційно-правових механізмів та визначення джерел фінансування розвитку національної мобільності професорсько-викладацького складу та студентів в Україні, зокрема, напрацювання проектів нормативних документів із цих питань.

Водночас зростає інтерес й до засобів (соціальних, економічних, міжкультурних тощо) ефективного досягнення мети означених процесів. Визначальну роль у цьому, без сумніву, відіграє комунікативний засіб. Оскільки саме мова є тим інструментарієм, за допомогою якого здійснюється організація, упровадження, аналіз тощо міжнаціональної взаємодії.

Релевантним у граматичній парадигмі мов є речення, що пояснено, по-перше, лексичною реалізацією словникового арсеналу мови, збагаченням її емоційно-оцінної семантики; по-друге, модифікацією дериваційних можливостей компонентів речення; по-третє, активним залученням усіх мовних рівнів до побудови речення.

Питання розвитку та функціонування романо-германських мов досліджували О. О. Крашеніннікова, Н. А. Сазонова, Л. С. Бархударов, Ж. Марузо, Б. А. Успенський, К. А. Гузеева, О. І. Реунова, Л. Л. Іофік, Г. В. Колшанський, Г. П. Ятель та ін.

Грамматичні особливості розвитку сучасної української мови представлено працями І. Р. Вихованця, К. Г. Городенської, А. П. Грищенка, А. П. Загнітка, І. І. Слинька, М. І. Степаненка, М. Я. Плющ, А. К. Мойсієнка, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянської, М. В. Мірченка, К. Ф. Шульжука, Н. Л. Іваницької та інших дослідників.

Речення – синтаксична одиниця, що має свою природу та закони розвитку, зумовлені комунікацією та мисленням. Синтаксичні ж категорії досліджують у різних аспектах – семантико-синтаксичному, формально-синтаксичному, комунікативному та ін.

Численні визначення поняття «речення» дають підстави виокремити такі реченнєві категорії: структурна та інтонаційна завершеність, модальність та предикативність.

Структурна та інтонаційна завершеність речення – це функція задуму, що покладений в основу речення й розгортається в ньому. Категорія завершеності проводить межу розгортання речення стосовно іншого речення. У поняття модальності входить сукупність мовних явищ, неоднорідних за своїм призначенням, семантикою, граматичними властивостями, своєю приналежністю до того чи іншого рівня мовної системи. До модальних за значенням відносять такі: 1) протиставлення речення за метою висловлювання (ствердження, питання або спонукання), 2) протиставлення речень за ознакою твердження / заперечення, 3) протиставлення за ознакою реальність / нереальність, 4) різні видозміни зв'язку між підметом і присудком, виражені деякими дієсловами, званими модальними (*хотіти, могли*), і предикативами (*повинен, необхідно, потрібно*). Розрізняють об'єктивну модальність та суб'єктивну модальність. Об'єктивна модальність збігається з категорією синтаксичного способу. Категорія об'єктивної модальності

реалізується за допомогою категорії синтаксичного способу. Категорія суб'єктивної модальності виражає відношення мовця до повідомлення різними засобами: спеціальними модальними частками (*ніби, либонь, навряд*), модальними (*вставними*) словами (*можливо, імовірно*), вигуками, інтонацією, порядком слів тощо.

Предикативність – комплексна синтаксична категорія, яка виражає відношення повідомлюваного до дійсності й формує речення як комунікативну одиницю. Предикативність поєднує в собі дві синтаксичні категорії – часу, актуалізаційну за своєю природою, та модальності, що вказує на інтерпретоване мовцем відношення змісту речення до дійсності.

Типологія речень в англійській та українській мовах формується за такими критеріями: за метою висловлювання (в англійській мові: розповідні, питальні, наказові, окличні; українській мові: розповідні, питальні, спонукальні); за будовою, способом вираження головного члена речення (в англійській та українській мовах – прості, складні).

Відмітними в англійській та українській мовах є такі граматичні ознаки:

- порядок слів (в англійській чіткий, сталий; в українській – відносно довільний);
- типологія односкладних речень (в англійській мові в основу поділу покладено наявність чи відсутність особи, що виконує дію; в українській мові типи односкладних речень співвідносяться із особовими займенниками *я, ми, ти, ви, вони*, способом та часом);
- типологія ускладнювальних компонентів (в українській мові є відокремлені означення – прикладка, дієприкметниковий, прикметниковий, іменниковий звороти, відокремлена обставина – дієприслівниковий зворот, прислівниковий зворот, іменниковий зворот, відокремлений додаток; в англійській мові ускладнення представлено однорідними компонентами, звертаннями та вставними (модальними) компонентами).

Означені граматичні показники речень в англійській та українській мовах, без сумніву, варто брати до уваги під час перекладу наукових текстів на

обидві мови. Крім цього, доцільно знати й стилістичні особливості наукового стилю порівнюваних мов. Найбільш помітною в англійській мові, незважаючи на те, що науковий стиль становить формально-логічний виклад інформації, є наявність особистісного аспекту, пов'язаного із індивідуальним стилем автора. Велику роль у цьому відіграють займенники “I” та “we”. Крім займенників, автори наукових робіт мають змогу проявити свою індивідуальність у конструюванні специфічної термінології, способах використання графічних засобів виразності тощо. Натомість в українській мові вживання займенника «ми» є виявом коректності стосовно тих науковців, на праці яких робить дослідник покликання. Ще однією стилістичною відмінністю є власне-синтаксична риса: в українській мові використовують складні підрядні, сурядні та безсполучникові речення, а в англійській – підрядні та сурядні. Крім цього, час як граматична категорія визначає структуру речень в англійській мові, а в українській – будова речення (складна синтаксична конструкція) із вставними словами на позначення послідовності викладу думку, ствердження, сумніву тощо.

Питання класифікації наукових текстів у сучасній науці не має остаточного вирішення, проте доцільно розрізнити в обох мовах наукові тексти академічного, навчально-довідникового та інформативно-оцінного характеру. В англійській мові виокремлюють усну презентацію наукового матеріалу, що має такі важливі аспекти: усна презентація відрізняється від письмової (передусім, ступенем емоційності й більшим виявом особистості автора); під час усної презентації доповіді англійською мовою необхідно звертати особливу увагу на інтонацію, а також на специфічну мовленнєву етику, притаманну більшості англомовних країн; англійській мові взагалі й особливо науковому стилю англійської мови притаманна підкреслена лаконічність.

У перекладі на українську та англійську мови наукових текстів слід звертати увагу на жанр наукового тексту та мету його оприлюднення. Серед труднощів перекладу розрізняють такі: відмінності в структурі мов, у наборі їхніх граматичних категорій, форм і конструкцій; інший обсяг змісту форм і

конструкцій, подібних двома мовами; відмінності мовно-лінгвістичних норм текстів оригіналу та перекладу.

Література:

1. Кириленко К. І. Теорія і практика перекладу / К. І. Кириленко, В. Т. Сухаревська. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 410 с.
2. Львовская З. Д. Современные проблемы перевода / Львовская З. Д. – М.: ЛКИ, 2008. – 224 с.
3. Мальцева В. А. Стилистика английского языка: [учеб. пособие.] / Мальцева В. А. – Минск: Выш. шк., 1984. – 117 с.
4. Норман Б. Ю. Факторы, обуславливающие выбор говорящим синтаксической конструкции / Б. Ю. Норман // Современный русский синтаксис: словосочетание и предложение : [межвузовский сборник научных трудов]. – Владимир : Изд-во ВГПИ, 1986. – С. 3–10.
5. Петрук О. М. До проблеми навчання української мови на функціонально-комунікативних засадах / О. М. Петрук // Нова педагогічна думка. – 2003.– №3. – С. 70–71.
6. Сазонова Н. М. К вопросу о теории предложения / Сазонова Н. М. – К., 1974. – 86 с.
7. Федоренко С. В. Міжкультурний аспект перекладу наукової літератури / С. В. Федоренко // Філологічні трактати. – 2012. – Т. 4, №1. – С. 123–125.
8. Charleston B. M. Studies of the Syntax of the English Verb / B. M. Charleston. – Bern, 1941. – 455 p.
9. Radford A. English Syntax / A. Radford. – Cambridge: Cambridge University Press, 2004. – 259 p.

SPIS TREŚCI

NAUKI PEDAGOGICZNE

Шелестова Л. В. ДО ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ПОСІБНИКА «ВЧИМОСЯ ЧИТАТИ»).....	3
Чорноус О. В. МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ.....	8
Заїка О. Я. МЕТОДИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ КОНЦЕРТНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	11
Кравчук О. П. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ БАЗОВОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИМ СПРЯМУВАННЯМ....	14
Барановська О. В. ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗА ГУМАНІТАРНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	16

FILOLOGIA

Новиков А. О. ДОВЖЕНКО – ХУДОЖНИК.....	18
Клейменова Т. В. ОБРАЗ ПЕДАГОГА У ПОВІСТЕВІЙ ПРОЗІ М. КОЛЦУНЯК.....	20
Турко О. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ СИНТАКСИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕЧЕНЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	23
Троша Н. В. МОТИВ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ В СЦЕНАРІЇ О. ДОВЖЕНКА «ЗВЕНИГОРА».....	28
Лаухіна І. С., Побережник О.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ВЕРБАЛЬНОГО ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ЛЮДИНИ В РУСЛІ АНТРОПОЦЕНТРИЧНОЇ ПАРАДИГМИ.....	31
Кирилюк М. А., Сулимко І.В. СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЛАСНИХ ОСОБОВИХ ІМЕН У СУЧАСНІЙ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ.....	37

NAUKI EKONOMICZNE

Титаренко Л. М. ПРОБЛЕМИ УЗГОДЖЕННЯ ПОПИТУ ТА ІНВЕСТИЦІЙ У СВІТОВІЙ ЕНЕРГЕТИЦІ.....	43
--	----

Wydawnictwo “Nowa nauka” sp. z o.o.

e-mail: nowa.nauka@wp.pl

Wrocław

31 maja 2019 roku